

Илимий-изилдөө жана билим берүү программалары менен фонддорунун тизмеси

Erasmus+

Чет өлкөдө билим алуу же илимий изилдөө жүргүзүү башка өлкөнүн академиялык жана маданий чөйрөсү менен таанышууга, ошондой эле эл аралык коммуникация жана кесиптик кызматташтык көндүмдөрүн өнүктүрүүгө мүмкүнчүлүк берет.

Академиялык мобилдүүлүк программаларын, алдыңкы чет өлкөлүк илимий жана билим берүү борборлорунда, ошондой эле инновациялык компанияларда стажировкаларды өнүктүрүү ар кандай эл аралык программалар жана гранттык фонддор аркылуу ишке ашырылат.

Илимий-изилдөө долбоорлорун даярдоо жана ишке ашыруу университетке, изилдөө борборлоруна жана илимий жамааттарга материалдык-техникалык базаны жакшыртууга, илимий инфраструктураны кеңейтүүгө жана кызматкерлердин кесиптик квалификациясын жогорулатууга чоң мүмкүнчүлүк түзөт.

Erasmus+ — бул Европа Биримдигинин билим берүү, илим, жаштар саясаты жана спорт тармагындагы эл аралык кызматташтыкты өнүктүрүүгө багытталган программасы. Программанын негизги максаты — жогорку окуу жайларын биргелешкен билим берүү жана илимий долбоорлорду иштеп чыгууга жана ишке ашырууга үндөө.

Программа студенттердин жана окутуучулардын кыска мөөнөттүү академиялык мобилдүүлүгүнө, ошондой эле билим берүү программаларын жаңылоо жана университеттик инфраструктураны өнүктүрүү боюнча институционалдык долбоорлорго каржылык колдоо көрсөтөт.

Жогорку билим берүү системасын эмгек рыногунун талаптарына шайкеш келтирүү жана бүтүрүүчүлөрдүн атаандаштык жөндөмдүүлүгүн жогорулатуу максатында Erasmus+ университеттер менен иш берүүчүлөрдүн кызматташтыгын кеңейтүүгө көмөктөшөт.

Erasmus+ алкагында төмөнкү багыттар ишке ашырылат:

- студенттер жана окутуучулар үчүн академиялык мобилдүүлүк программалары;
- Erasmus Mundus биргелешкен магистрдик программалары;
- потенциалды жогорулатуу жана институционалдык өнүктүрүү долбоорлору;
- жаштар жана спорт багытындагы демилгелер;
- Европа Биримдигин изилдөөгө арналган Jean Monnet долбоорлору.

Программага Европа Биримдигинин өлкөлөрү гана эмес, өнөктөш мамлекеттер, анын ичинде Кыргыз Республикасы да катыша алат.

Толук маалымат

National Erasmus+ Office in Kyrgyzstan

расмий сайтында жайгаштырылган:

<https://erasmusplus.kg>

DAAD
Central Asia

DAAD (Германиянын Академиялык алмашуу кызматы) — эл аралык академиялык мобилдүүлүктү колдогон дүйнөдөгү эң ири уюмдардын бири. Ал чет өлкөлүк студенттерге жана окумуштууларга Германияда билим алуу жана илимий изилдөө жүргүзүү үчүн каржылык колдоо көрсөтөт, ошондой эле немис студенттеринин башка өлкөлөрдө окуусуна мүмкүнчүлүк түзөт.

DAAD ар түрдүү стипендиялык программаларды сунуштайт. Негизинен гранттар магистранттарга, аспиранттарга жана илимий кызматкерлерге багытталган. Уюм 1925-жылы негизделген жана бүгүнкү күнгө чейин дүйнө жүзү боюнча 2,1 миллиондон ашык адамды каржылаган.

DAAD — өз алдынча башкарылган уюм болуп, 250дөн ашык Германиянын жогорку окуу жайларын жана 100дөн ашык студенттик уюмдарды бириктирет. Каржылоо Германиянын Тышкы иштер министрлиги, Федералдык билим берүү жана илимий изилдөөлөр министрлиги, Федералдык экономикалык кызматташтык жана өнүгүү министрлиги, ошондой эле Европа Биримдиги тарабынан камсыздалат.

Стипендиялык программалардан тышкары, DAAD эки тараптуу алмашуу программаларын өнүктүрүп, университеттер аралык кызматташууну колдойт.

Германияда билим алуу жана илимий изилдөө жүргүзүү мүмкүнчүлүгүнө студенттер, магистранттар, аспиранттар жана окутуучулар арасында чоң кызыгуу бар. Германиянын жогорку окуу жайлары да кызматташууга кызыкдар, жана Кыргыз Республикасында бир катар университеттер аралык өнөктөштүктөр ишке ашырылууда.

2004-жылдан бери Кыргызстанда DAAD маалымат борбору иш алып барып, Германияда окуу жана илимий иш жүргүзүү боюнча акысыз консультациялар берет.

Расмий сайт:

<https://www.daad-kyrgyzstan.org/>

Japan International Cooperation Agency

ЈИСА – Япониянын эл аралык

кызматташтык агенттиги

Japan International Cooperation Agency (ЈИСА) — 1974-жылы негизделген Япониянын эл аралык кызматташтык агенттиги. Ал Япония Өкмөтүнүн Официальдүү өнүктүрүү жардамы (ODA) программасынын негизги аткаруучу уюмдарынын бири болуп саналат. Агенттик өнүгүп келе жаткан өлкөлөрдүн туруктуу жана өз алдынча өнүгүүсүн камсыз кылуу максатында социалдык-экономикалык өнүгүүнү жана адам ресурстарын өнүктүрүүнү колдойт.

2008-жылдын октябрына чейин ЈИСА негизинен техникалык кызматташтыкты ишке ашырган. Бул жогорку квалификациялуу япон адистерин өнүгүп жаткан өлкөлөргө жөнөтүүнү жана технологияларды натыйжалуу өткөрүп берүү үчүн зарыл болгон жабдуулар менен камсыз кылууну камтыган.

ЈИСА адистер тобун жөнөтүү аркылуу изилдөөлөрдү жүргүзүүгө, өнүгүү стратегияларын иштеп чыгууга жана пландарды даярдоого көмөктөшөт. Аз өнүккөн өлкөлөр үчүн агенттик мектептерди, ооруканаларды жана башка социалдык объекттерди куруу сыяктуу гранттык долбоорлорду ишке ашырууга колдоо көрсөтөт.

Япон ыктыярчылар корпусу (JOCV) аркылуу ЈИСА волонтерлорду жана улук волонтерлорду өнүгүп жаткан өлкөлөргө жөнөтөт. Табигый кырсыктар болгон учурда агенттик шашылыш гуманитардык жардам көрсөтөт.

Инженерлер, жогорку квалификациялуу адистер жана мамлекеттик кызматкерлер ЈИСА тарабынан уюштурулган окутуу курстарына катышуу үчүн Японияга чакырылат.

2008-жылдын октябрында ЈИСА техникалык кызматташтыкты, гранттык жардамды жана йеналык насыяларды бириктирген жаңы агенттик болуп кайра түзүлгөн. Учурда ал дүйнөдөгү эң ири донордук уюмдардын бири болуп саналат.

Агенттиктин ишмердүүлүгү төмөнкү тармактарды камтыйт:

- айыл чарба;
- социалдык инфраструктураны өнүктүрүү;
- жакырчылык менен күрөшүү;
- саламаттыкты сактоо;
- адам ресурстарын өнүктүрүү;
- институттук өнүктүрүү.

Кененирээк маалымат:

<http://www.donors.kg/ru/agentstva/92-jica>

Корея Республикасы менен кызматташтык жана KOICA

программалары

Кыргыз Республикасы Корея Республикасынын Жаңы Түндүк саясатынын алкагында өнөктөш өлкө болуп саналат. Корея Өкмөтү Кыргызстан менен системалуу кызматташтыкты бекемдөө жана кеңейтүү боюнча ырааттуу чараларды көрүүдө.

Эки тараптуу кызматташуунун алкагында Кыргызстанда төмөнкү түзүмдөр иш алып барат:

- KOICA (Корея эл аралык кызматташтык агенттиги) өкүлчүлүгү;
- Кореянын эл аралык айыл чарбасын өнүктүрүү борбору (KOPIA);
- Korea Telecom компаниясынын өкүлчүлүгү (2022-жылдын январында Бишкекте ачылган).

Мындан тышкары, Кыргызстан 2025-жылга чейин Корея Республикасынын Официальдүү өнүктүрүү жардамы (ODA) боюнча артыкчылыктуу өлкөлөрдүн тизмесине киргизилген.

KOICA стипендиялык программасы

KOICA өнүгүп келе жаткан өлкөлөрдүн жарандары үчүн Кореянын университеттеринде магистратура жана аспирантура деңгээлинде күндүзгү окууга стипендиялык программаларды сунуштайт.

Программалар өнөктөш өлкөлөрдүн өнүгүү артыкчылыктарына ылайык төмөнкү тармактарды камтыйт:

- эл аралык өнүгүү;
- мамлекеттик саясат жана башкаруу;
- гендердик изилдөөлөр жана өнүгүү;
- айыл чарба жана айыл аймактарын өнүктүрүү;
- балык чарбасы;
- инфраструктуралык өнүгүү;
- санариптик трансформация жана туруктуу өнүгүү.

Бул демилгелер адам ресурстарын өнүктүрүүгө багытталган эки тараптуу кызматташтыктын алкагында ишке ашырылат.

Толук маалымат KOICAнын Кыргызстандагы расмий сайтында жеткиликтүү:

http://koica.go.kr/sites/kgz_en/index.do